

Nghiên cứu khoa học và công nghệ phục vụ bảo vệ môi trường và phòng chống thiên tai

Ngày 20/10, tại Viện Khoa học Thủy lợi Việt Nam, Ban Chủ nhiệm Chương trình "Nghiên cứu khoa học và công nghệ phục vụ bảo vệ môi trường và phòng chống thiên tai" mã số KC.08/16-20 đã tổ chức Hội nghị đánh giá, tổng kết sau 5 năm thực hiện theo hình thức trực tiếp và trực tuyến với 84 điểm cầu trên khắp cả nước.

Toàn cảnh Hội nghị

Báo cáo tại Hội nghị tổng kết, GS.TS Nguyễn Vũ Việt, Chủ nhiệm Chương trình KC.08/16-20 cho biết, Chương trình KC.08 là Chương trình KH&CN cấp quốc gia phục vụ bảo vệ môi trường và phòng tránh thiên tai có phạm vi triển khai nghiên cứu và ứng dụng trên khắp cả nước với tính liên vùng rất cao.

Trong quá trình thực hiện, Chương trình đã tuyển chọn và triển khai thực hiện 36 đề tài, 2 dự án sản xuất thử nghiệm. Trong đó có 23 nhiệm vụ liên quan đến lĩnh vực Phòng tránh thiên tai chiếm 61% và 15 nhiệm vụ thuộc lĩnh vực môi trường chiếm 39%.

Các nghiên cứu của các đề tài thuộc Chương trình đều được tiến hành trên cơ sở tài liệu, số liệu... do các cơ quan có tư cách pháp nhân cung cấp, được kiểm định, kiểm nghiệm ở các phòng thí nghiệm, trung tâm kiểm định có uy tín, trong trường hợp thiếu điều kiện nhiều mẫu thử, mẫu vật đã gửi đi nước ngoài để thực hiện. Điều này có thể khẳng định số liệu đầu vào của nghiên cứu đảm bảo độ tin cậy. GS.TS Nguyễn Vũ Việt nhấn mạnh.

Sản phẩm các đề tài tạo ra đều được sự hỗ trợ của các phần mềm, chương trình tính toán hiện đại, tiên tiến, không ít đề tài được nghiên cứu trên mô hình vật lý, mô hình thực tế với tỷ lệ 1:1. Hầu hết các đề tài đều có trao đổi chuyên môn, học tập kinh nghiệm với các tổ chức nghiên cứu quốc tế. Điều này một phần được phản ánh qua các bài báo đăng trên tạp chí quốc tế, các báo cáo tham luận hoặc báo cáo kết quả nghiên cứu tại các hội nghị và hội thảo quốc tế của nhiều đề tài trong Chương trình.

Cho tới nay, Chương trình đã cơ bản đạt được các chỉ tiêu, mục tiêu, dự kiến sản phẩm. Phần lớn các đề tài đã tập trung thành những cụm, nhóm vấn đề để giải quyết những yêu cầu cấp bách nhất của thực tế.

GS.TS Nguyễn Vũ Việt, Chủ nhiệm Chương trình KC.08/16-20 báo cáo tại Hội nghị

Theo GS.TS Nguyễn Vũ Việt, sau 5 năm, Chương trình có 20 sản phẩm đăng ký bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ, 45 giải pháp công nghệ, nhiều phần mềm, bản đồ được đưa vào ứng dụng. Có 8 sản phẩm có thể thương mại hóa và 18 chủng vi sinh vật đang trong quá trình chuyển giao ứng dụng.

Các đề tài, dự án của Chương trình đã đề xuất 38 nhóm giải pháp, quy trình, công nghệ mới. Trong đó có nhiều nhóm giải pháp quy trình, công nghệ đã, hoặc có triển vọng lớn ứng dụng trong thực tiễn như: Dự báo khí tượng thủy văn; Công nghệ, giải pháp dự báo, cảnh báo, giám sát nguồn nước, thiên tai lũ, hạn, mặn; Chính trị sông, phòng chống xói lở, bồi lấp bờ sông, bờ biển, cửa sông ven biển; Đa thiên tai và chính sách giảm nhẹ rủi ro thiên tai; Công nghệ tái chế, tái sử dụng, xử lý chất thải môi trường nông thôn, làng nghề, xử lý chất thải rắn sinh hoạt, nước thải chăn nuôi, nước rỉ rác...; Công nghệ xử lý hiệu quả chất thải sản xuất công nghiệp; Tai biến môi trường công nghiệp khai khoáng; Môi trường nước trong hệ thống sông, kênh thủy lợi; Mô hình kinh tế xanh...

Tại Hội thảo, các chuyên gia, nhà khoa học đã trao đổi về vị trí, vai trò của Chương trình, đánh giá kết quả giai đoạn 2016 - 2020 và định hướng nhiệm vụ giai đoạn 2021 – 2025.

Ông Lê Quang Thành, Vụ trưởng Vụ Khoa học Xã hội, Nhân văn và Tự nhiên, Bộ KH&CN cho biết, trong giai đoạn vừa qua, Ban chủ nhiệm Chương trình đã phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng của Bộ thực hiện đúng định hướng, mục tiêu được Bộ KH&CN phê duyệt.

Giai đoạn 2021-2025, Chương trình hướng đến tạo ra được các sản phẩm KH&CN có giá trị, góp phần bảo vệ môi trường, phòng chống thiên tai và ứng phó với biến đổi khí hậu.

Mục tiêu lớn của Chương trình là phát triển, ứng dụng, chuyển giao được các phương pháp, mô hình công nghệ tiên tiến, tích hợp nhằm khai thác, sử dụng tiết kiệm, hiệu quả bền vững các nguồn tài nguyên thiên nhiên, hướng tới nền kinh tế xanh.

Chương trình nghiên cứu chuyển giao được các phương pháp công nghệ mới, tiên tiến trong dự báo, giám sát các yếu tố môi trường tự nhiên; ứng dụng được các công cụ, mô hình, công nghệ tiên tiến, tích hợp vào dự báo, cảnh báo các hiện tượng khí tượng thủy văn nguy hiểm, các loại hình thiên tai điển hình của Việt Nam như sạt lở, ngập lụt, hạn hán, xâm nhập mặn...

Phát biểu tại Hội thảo, Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Văn Tùng đánh giá cao các kết quả đạt được của Chương trình ở cả lĩnh vực phòng chống thiên tai cũng như lĩnh vực môi trường. Thứ trưởng cho rằng trong giai đoạn tới, Chương trình phải tái cấu trúc theo hướng giải bài toán lớn mang tính liên vùng, có tính lan tỏa, thay đổi mạnh mẽ, đáp ứng yêu cầu của đất nước.

Thứ trưởng lưu ý ngoài các nhiệm vụ nghiên cứu, tạo ra các công nghệ, quy trình, giải pháp, các nhà khoa học phải tính toán được hiệu quả kinh tế từ việc áp dụng các công nghệ, mô hình, sản phẩm của Chương trình, khi đó sẽ thu hút được sự tham gia ứng dụng của nhiều doanh nghiệp.

Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Văn Tùng phát biểu tại Hội nghị

Nguồn: Bộ Khoa học và Công nghệ (MOST).